

Föreläsningar

om Dyslektikers verklighet

Åke Fridén
Villa Solvända S. Tånghult
334 91 Anderstorp

Tel: Bost 0371 16722
Tel: Arb 0709 151 787
Epost: ake.friden@gmail.com
Hemsida: www.solvanda.eu

Jag har dyslexi och har därför inte kunnat tillgängliggöra mig en bra grundutbildning. Bildning saknar jag dock inte. Det finns många vägar att tillgängliggöra sig detta. Jag har nog lyssnat mer än de flesta på radions utbildningsprogram. Allt ifrån skolradion till nyheter och dokumentärer. Industriarbete tillsammans med hörselskydd med inmonterad radio gav dessa möjligheter. (En upptränad simultankapacitet alltså) På senare år har facklitteratur blivit tillgänglig på grund av den läsförmåga jag tagit till mig själv. Den påminner en hel del med en idag vedertagen metod som brukar benämnas "helordsläsning". Jag vill inte påstå att det är någon universalmedicin utan det var mitt sätt att på egen hand komma åt text. Jag har från födseln ett bra bildseende vilket jag tror är huvudorsaken till att det blev som det blev. Efter allt stavelsetraggande i skolan så var jag ju tvungen att hitta på något nytt. Här kan man ha många teorier om vad som är orsak till vad, men släpper det i detta sammanhang. Bildseendet har sedan utvecklats, på grund av att hela min läsning bygger på det. Helt klart har det sina begränsningar. Att stava till ett ord misslyckas jag ofta med men ser jag det i skrift så kan jag ofta svara på om det är rättstavat. Samma fenomen för med sig att när jag skriver så smyger det sig in massor med stavfel. I det avseendet så är datorn guld värd. Skönlitteratur var dock en bristvara ända fram till att talböckerna började bli vanliga. Vilken betydelse litteratur har för oss människor har jag en tvåsideserfarenhet av. Hade tidigare mycket svårt att förstå hur den upplevelsebaserade delen av kulturintaget kunde ha så stor betydelse för att utveckla viktiga sociala färdigheter som tillexempel empati.

I unga år så såg jag mycket film. På den ort jag växte upp fanns en biograf. Under minst fyra år så såg jag nog hela dess repertoar. Jag är övertygad om att det jag tog del av där gav ett sug efter mer och det är en del i att jag sökte egna vägar för att lära mig läsa. Textremsan på bio var ju även den en utmaning. Många amerikanska filmer hade jag därför bara en bildupplevelse av. Men efterhand lärde jag mig tyda en del. Skolans tragglande och bildseendet började nog ge en viss korsbefruktning.

När jag nu uppnått 60 år har jag kommit utbildningsväsendet nära från kunskapsförmedlarnas horisont. Så har jag fått perspektiv på flera företeelser som jag hade en orättvist avvisande hållning till tidigare. Skolväsendet stod inte högt i kurs tidigare. Den skola jag misslyckats i vände jag helt ryggen. Däremot så kom jag via föreningsengagemang i kontakt med studieförbunden. Via studiecirkelverksamhet där jag ofta spelade organisatörens roll kom detta med läsningen att bli påmind igen. Bilden av skolan är nu till stora delar reviderad, om än långt ifrån kritiklös. Jag vill här även fylla på med att jag i dag hyser stor respekt för de resultat som nås inom skolan med de förutsättningar som råder. Med denna helhet som bas så känner jag att det finns mycket jag kan dela med mig av.

Skolan är ju inte densamma i dag som när jag misslyckades i den. Kunskapen om och kring olika handikapp är helt annan i dag. Det gäller även dyslexi. Men när denna kunskap ska omsättas i praktiskt arbete så haltar det en del. Min observation är att det inte beror på viljan eller ambitionen. Snarare någon form av förståelse som är ganska svårt att konkretisera. En mor till ett handikappat barn sade till mig följande: "Jag tror inte att man kan förstå ordentligt innan man själv är i det". På något sätt tror jag denna mamma har satt fingret på kärnan. Den fulla förståelsen kräver mer än iakttagandet.

Föreläsningar

om Dyslektikers verklighet

Från många lärare som jag pratat med har uttryckt en indignation i sin upplevelse av samhällsdebatten. Allt ifrån TV-sofftyckare till människan på gatan vet precis hur man ska bära sig åt och hur man som lärare borde göra. En upplevelse som man delar med ett antal andra yrkesgrupper.

Jag tror jag förstår den indignationen för den har en mycket tydlig parallell med den indignation jag känt mot skolan. Som även många elever i dag känner mot skolan. Jag tror mig kunna lätta lite på den förlåten och sprida lite ljus över dyslektikers vardag, allt i syfte att underlätta lärares arbete med dessa elever.

Det jag kan erbjuda är en föreläsning där jag lämnar ut mig själv och delar med mig av mina känslor kring hur man har blivit/blir bemött och respekterad. Från ungdomen och den revolt som på något sätt var oundviklig. Fram till insikt och kunskap kring ett fenomen. Att många säger sig förstå medan andra på goda grunder ifrågasätter detta. Båda parter har oftast rätt dessutom.

Detta fenomen är mycket svårhanterligt och svårbearbetat. Jag tror att det i stor utsträckning handlar om när den personliga självkänslan ställs mot en utomståendes bedömning eller varför inte expertkunskap. I det lilla kan vi exemplifiera detta med den klassiska situationen när någon håller på att starta sin gräsklippare och den trilskas lite. Då tittar grannen in över staketet och säger menande att: "Du borde byta tändstift på den där" Det växer fram en inte obetydlig irritation, särskilt som detta tändstift är bytt för en månad sedan. Samma irritation kan jag känna när jag ber någon läsa en text för att bedöma innehållet och får tillbaka en massa anmärkningar om stavfel. Självklart menar inte någon av dessa exemplifierade "besserwissrar" i grunden något illa. Kanske till och med bara vill hjälpa. Men så är det hjälp är inte alltid hjälp. Hjälp blir inte hjälp förrän mottagaren vill ta emot den.

Jag tror jag kan ge lärarkåren en något djupare förståelse och ett antal aha-upplevelser kring bemötande av främst dyslektiker, men även i viss mån andra handikapp. Inga generalrecept eller pekpinnar. Bara en liten resa in i, som jag tror, vissa av era elevers omvärldsbild och förhoppningsvis lite delsvår på varför de reagerar som de gör. Allt förmedlat från en som är dyslektiker och upplevt en del.

Det är alltså inte pedagogiska kunskaper eller diagnostik detta är frågan om.

Jag har idag material för upp till ca 3 timmars föreläsning.

Rubriker ur föreläsningen:

- Min uppväxt.
- Min attityd till skolan då och nu.
- Hur jag lärde mig läsa.
- Ärftligheten.
- Bemötande.
- Vad uppfattas som kränkning och vad uppfattas som hjälp.
- Rättvisor och orättvisor.
- Hjälpmedel.

Ur detta kan jag naturligtvis bryta loss delar efter era önskemål.

Lokal:

Inga särskilda krav på lokal.

Utrustning:

Helst dator med uppkopplad projektor. Men kan även klara det med OH.

Välkommen med förfrågan.

Jag lämnar gärna offert.

Mina kontaktuppgifter finner ni på förstasidan. Välkommen